

STORTINGET

Innst. 287 L

(2019–2020)

Innstilling til Stortinget
fra justiskomiteen

Prop. 111 L (2019–2020)

Innstilling fra justiskomiteen om Midlertidige endringer i straffegjennomføringsloven (tiltak for å avhjelpe negative konsekvenser av covid-19)

Til Stortinget

Sammendrag

Med hjemmel i koronaloven er det ved kgl. res. 27. mars 2020 gitt en midlertidig forskrift om straffegjennomføring for å avhjelpe konsekvenser av utbrudd av covid-19 (forskrift 27. mars 2020 nr. 461). I proposisjonen her foreslås det å videreføre, frem til og med 31. oktober 2020, de bestemmelsene i den midlertidige forskriften som gjelder besøk i fengsel, elektroniske kontrolltiltak som vilkår ved prøveløslatelse fra fengselsstraff, og straffavbrudd. Reglene foreslås inntatt i et nytt kapittel 3 A i straffegjennomføringsloven.

Forslaget til § 45 a om besøk i fengsel innebærer en hjemmel for at kriminalomsorgen, etter en konkret vurdering, kan nekte besøk. Besøk kan bare nektes dersom besøket vil innebære en særskilt smitte- eller helsefare, eller det på grunn av sykefravær i fengselet vil bli uforholdsmessig krevende å gjennomføre besøket. Videre følger det av bestemmelsen at kriminalomsorgen skal legge til rette for at innsatte kan ha kontakt med familie eller andre som er viktige for den innsattes velferd, ved bruk av fjernkommunikasjon. For besøk fra advokat og offentlig myndighetsrepresentant angir bestemmelsen at besøk bare kan nektes dersom dette ikke kan gjennomføres på en helsemessig forsvarlig måte, og at kriminalomsorgen i så fall skal legge til rette for kontakt ved bruk av fjernkommunikasjon. Videre fremgår det at

innsattes tilgang til helsetjenester ikke kan begrenses på grunnlag av den aktuelle bestemmelsen.

Forslaget til § 45 b går ut på at kriminalomsorgen, dersom det fremstår som nødvendig for en sikkerhetsmessig forsvarlig prøveløslatelse, kan fastsette at den som prøveløslates fra fengselsstraff, skal være underlagt elektroniske kontrolltiltak. Etter bestemmelsen vil det også være en betingelse for prøveløslatelse på slike vilkår at den domfelte godtar de krav og vilkår som kriminalomsorgen fastsetter for prøveløslatelsen, og at domfelte har en bolig som er egnet for kontrolltiltak. For kontrolltiltak i domfeltes bolig er det videre en forutsetning at alle samboende over 18 år samtykker til kontrolltiltakene.

Forslaget til § 45 c går ut på at kriminalomsorgen, uavhengig av om den domfelte selv ønsker det, kan beslutte at straffegjennomføringen skal avbrytes inntil én måned dersom hensynet til kapasiteten i kriminalomsorgen krever det, og hverken sikkerhetsmessige hensyn eller særskilte hensyn til den domfeltes rehabilitering taler imot. Dersom kapasiteten i kriminalomsorgen krever det, kan beslutningen fornyes med inntil én måned. Det fremgår videre at det ikke kan besluttes straffavbrudd etter bestemmelsen dersom den domfelte ikke har egen bolig. Fornærmede eller dennes etterlatte skal varsles om straffavbrudd dersom forholdene tilsier det.

Forskriften 27. mars 2020 inneholder også en bestemmelse om gjennomføring av straff med elektronisk kontroll utenfor fengsel (§ 2 i forskriften). Behovet for denne bestemmelsen vil ivaretas gjennom sanksjon av vedtatt endring av straffegjennomføringsloven og forskrifter i medhold av samme lov og omfattes således ikke av forslagene i denne proposisjonen.

De reglene som foreslås, skal bidra til å sikre forsvarlige forhold i fengslene under covid-19-pandemien.

Nektelse av besøk og straffavbrudd mot den domfeltes egen vilje er inngripende, men reglene er utformet på en måte som innebærer at tiltakene bare skal benyttes dersom det foreligger forhold som krever det. For å redusere belastningen ved at innsatte nektes besøk, pålegges kriminalomsorgen å legge til rette for kontakt med familie mv. og advokat med telefon og digitale hjelpemidler. Kriminalomsorgen har anskaffet ca. 800 Ipad-er som kan benyttes til slik kontakt. Departementet ser ikke at forslagene innebærer særskilte økonomiske eller administrative konsekvenser.

Komiteens merknader

Komiteen, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Jan Bøhler, lederen Lene Vågslid og Maria Aasen-Svensrud, fra Høyre, Ingunn Foss, Peter Frølich og Frida Melvær, fra Fremskrittspartiet, Per-Willy Amundsen og Kari Kjønnaas Kjos, fra Senterpartiet, Jenny Klinge og Emilie Enger Mehl, fra Sosialistisk Venstreparti, Petter Eide, og fra Venstre, Solveig Schytz, viser til at det med hjemmel i koronaloven, ved kgl. res. 27. mars 2020, er gitt en midlertidig forskrift om straffegjennomføring for å avhjelpe konsekvenser av utbrudd av covid-19 (forskrift 27. mars 2020 nr. 461). Komiteen viser til at det i proposisjonen foreslås å videreføre, frem til og med 31. oktober 2020, de bestemmelsene i den midlertidige forskriften som gjelder besøk i fengsel, elektroniske kontrolltiltak som vilkår ved prøveløslatelse fra fengselsstraff, og straffavbrudd. Reglene foreslås inntatt i et nytt kapittel 3 A i straffegjennomføringsloven.

Komiteen viser til at forslaget til § 45 a om besøk i fengsel innebærer en hjemmel for at kriminalomsorgen, etter en konkret vurdering, kan nekte besøk. Besøk kan bare nektes dersom besøket vil innebære en særskilt smitte- eller helsefare, eller det på grunn av sykefravær i fengselet vil bli uforholdsmessig krevende å gjennomføre besøket. Videre følger det av bestemmelsen at kriminalomsorgen skal legge til rette for at innsatte kan ha kontakt med familie eller andre som er viktige for den innsattes velferd, ved bruk av fjernkommunikasjon. For besøk fra advokat og offentlig myndighetsrepresentant angir bestemmelsen at besøk bare kan nektes dersom dette ikke kan gjennomføres på en helsemessig forsvarlig måte, og at kriminalomsorgen i så fall skal legge til rette for kontakt ved bruk av fjernkommunikasjon. Videre fremgår det at innsattes tilgang til helsetjenester ikke kan begrenses på grunnlag av den aktuelle bestemmelsen.

Komiteen viser til at forslaget til § 45 b går ut på at kriminalomsorgen, dersom det fremstår som nødvendig for en sikkerhetsmessig forsvarlig prøveløslatelse,

kan fastsette at den som prøveløslates fra fengselsstraff, skal være underlagt elektroniske kontrolltiltak. Etter bestemmelsen vil det også være en betingelse for prøveløslatelse på slike vilkår at den domfelte godtar de krav og vilkår som kriminalomsorgen fastsetter for prøveløslatelsen, og at domfelte har en bolig som er egnet for kontrolltiltak. For kontrolltiltak i domfeltes bolig er det videre en forutsetning at alle samboende over 18 år samtykker til kontrolltiltakene.

Komiteen viser videre til at forslaget til § 45 c går ut på at kriminalomsorgen, uavhengig av om den domfelte selv ønsker det, kan beslutte at straffegjennomføringen skal avbrytes inntil én måned dersom hensynet til kapasiteten i kriminalomsorgen krever det, og hverken sikkerhetsmessige hensyn eller særskilte hensyn til den domfeltes rehabilitering taler imot. Dersom kapasiteten i kriminalomsorgen krever det, kan beslutningen fornyes med inntil én måned. Det fremgår videre at det ikke kan besluttes straffavbrudd etter bestemmelsen dersom den domfelte ikke har egen bolig. Fornærmede eller dennes etterlatte skal varsles om straffavbrudd dersom forholdene tilsier det.

Komiteen registrerer at forskriften 27. mars 2020 også inneholder en bestemmelse om gjennomføring av straff med elektronisk kontroll utenfor fengsel (§ 2 i forskriften). Komiteen viser til at behovet for denne bestemmelsen vil ivaretas gjennom sanksjon av vedtatt endring av straffegjennomføringsloven og forskrifter i medhold av samme lov og således ikke omfattes av forslagene i denne proposisjonen.

Komiteen mener at det i størst mulig grad må unngås å bruke soningsavbrudd som et virkemiddel for å imøtekomme smittevern hensyn og kapasitetshensyn. Soningsavbrudd har en svært negativ konsekvens ved at den straffedømte i liten grad vil kunne gjenoppta et «normalt» liv i avbruddstiden med tanke på skole og arbeid. Komiteen fremmer på denne bakgrunn følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen legge til rette for at det så langt som mulig ikke skal iverksettes soningsavbrudd mot den innsattes ønske. Andre tiltak skal alltid vurderes før soningsavbrudd iverksettes.»

Komiteen viser til Norks Fengsels- og Friomsorgsforbunds (NFF) høringsinnspill og slutter seg til betraktningen om at det er svært uheldig dersom innsatte som er i et behandlingsopplegg, blir tvunget til å avbryte progresjonen. Dette vil kunne medføre både menneskelige og samfunnsmessige tap dersom viktig rehabilitering uteblir.

Komiteen fremmer derfor følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen legge til rette for at innsatte som er i et etablert behandlingsforløp med opp-

start av behandling innen to måneder, ikke skal vurderes for prøveløslatelse.»

For å avhjelpe situasjonen med lange soningskøer vil komiteen at regjeringen vurderer å gjenåpne samtlige av de fengslene som nylig ble lagt ned, der bygningsmasse og eiendom ikke er solgt. Det fremstår som et effektivt og enkelt tiltak all den tid fengslene står der og kan tas i bruk på veldig kort varsel.

På denne bakgrunn fremmer komiteen følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen gjennomgå samtlige av de nedlagte fengslene og vurdere gjenåpning av disse for å kunne avvikle den stadig økende soningskøen.»

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Fremskrittspartiet, Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti, registrerer at Norges Fengsels- og Friomsorgsforbund (NFF) gjennom sitt høringsinnspill støtter forslaget om å legge til rette for flere soningsplasser ved gjenåpning av nedlagte fengsler og enheter. Flertallet mener i likhet med NFF at dette vil være en mer hensiktsmessig løsning enn å iverksette andre tiltak som prøveløslatelse med elektronisk kontroll eller straffavbrudd.

Komiteen mener i samsvar med høringsinnspillet fra Advokatforeningen at vilkår om fotlenke kun skal være aktuelt dersom prøveløslatelse ellers ville ha blitt nektet. Uten en slik presisering er det ikke lett å forstå den reelle begrunnelsen for å pålegge fotlenke. Ved prøveløslatelse vil den innsatte normalt ikke pålegges bevegelsesbegrensninger som tilsier bruk av fotlenke.

Komiteen fremmer med dette følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen legge til rette for at vilkår om fotlenke kun skal være aktuelt dersom prøveløslatelse ellers ville ha blitt nektet.»

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Fremskrittspartiet, Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti, vil igjen vise til NFFs hørings svar og støtter deres innspill om at det gis fullmakt til å styrke friomsorgen på ansattensiden dersom dette er nødvendig for å gjennomføre de foreslåtte tiltakene. Flertallet forventer at regjeringen følger opp dette på en tilfredsstillende måte, slik at friomsorgen står rustet til å igangsette sitt nødvendige arbeid. Flertallet vil i det videre understreke at det vil kunne føre til økt bruk av ressurser i kriminalomsorgen å gjennomføre oppmykninger knyttet til følgene av koronasituasjonen. Rehabilitering og miljøarbeid for de innsatte vil antagelig ikke kunne foregå i normale former og vil antagelig kreve økt bruk av personell. Flertallet forventer at regjeringen følger nøye med

på tilbakemeldinger fra Kriminalomsorgen knyttet til dette og sørger for at kriminalomsorgen kompenseres for disse økte driftskostnadene.

Et annet flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti, viser til at det er et grunnleggende prinsipp at straffedømte er dømt til frihetsberøvelse, ikke til dårlige soningsforhold. Målet med kriminalomsorgen er blant annet å styrke rehabilitering for å forhindre ny kriminalitet. Dette flertallet mener at kriminalomsorgen gjennom flere år verken har fått tilstrekkelig oppmerksomhet eller ressurser, og at dette har medført at utfordringene under den pågående pandemien har blitt unødvendig store. Nedleggelsen av velfungerende fengsler og stadig mindre ressurser til bemanning og drift har gitt dårligere beredskap i møte med en pandemi enn man ellers ville hatt. Flere ansatte og flere soningsplasser ville gitt rom for mindre isolasjon og færre farlige situasjoner for ansatte så vel som innsatte.

Dette flertallet støtter det fremlagte forslaget til midlertidig lov om straffegjennomføring, men vil presisere at tiltakene er inngripende, og at det bør vurderes fortløpende om tiltakene kan avsluttes eller lempes på før det har gått fem måneder.

Dette flertallet vil derfor understreke at det må foretas en reell vurdering av situasjonen før besøk til innsatte skal kunne nektes. Det er nå lempet på tiltak i samfunnet for øvrig som tilsier at vi i større grad kan ha mellommenneskelig kontakt, og dette bør også avspeiles i muligheten for kontakt mellom innsatte og deres nærmeste.

Dette flertallet mener landet er tjent med en sterk offentlig sektor, og at det nå må varige tiltak til for å ruste kriminalomsorgen for fremtiden.

Dette flertallet registrerer at Advokatforeningen, Jussbuss og NFF i høringsrunden er kritiske til forslaget om å åpne for straffavbrudd mot den domfeltes ønske på inntil to måneder, uten at dette medfører avkorting i soningstiden. Dette flertallet registrerer at det er foreslått to ulike alternativer til forslaget, henholdsvis å kreve samtykke fra den domfelte for straffavbrudd eller at straffavbrudd teller som soningstid.

Dette flertallet peker på at et krav om samtykke fra domfelte for å gi straffavbrudd begrunnet i kapasitetshensyn vil kunne gjøre bestemmelsen lite praktisk, da det er uklart hvor mange som i tilfelle vil akseptere dette. Dette flertallet merker seg imidlertid innvendingene om at straffavbrudd i praksis vil bety tilleggsstraff ved at domfelte blir senere ferdig med soningen, og at friheten vedkommende har under avbruddet, vil være minimalt annerledes enn for en som i stedet gjennomfører straff med elektronisk kontroll. Muligheten til å komme i gang med eksempelvis studier eller ar-

beid og leve en normal hverdag vil sannsynligvis være liten. Det henvises også til en tilleggsbelastning dersom den innsatte under straffavbruddet blir pålagt kontrolltiltak etter straffegjennomføringsloven § 36 som skyldes forhold på Kriminalomsorgens side.

Dette flertallet erkjenner at disse anførselene er legitime og i alle fall vil gjelde en del av dem som blir pålagt straffavbrudd, avhengig av lengden på dommen, livssituasjon og forholdene i det private liv utenfor fengselet. Dette flertallet mener hensyn til rettssikkerhet og likebehandling taler for at straffavbrudd etter bestemmelsen bør gi tilsvarende avkorting i straffen. Dette flertallet vil likevel understreke at bestemmelsen i alle tilfeller må benyttes med varsomhet av hensyn til ofre, pårørende og den allmenne rettsoppfatning, og fremmer på denne bakgrunn følgende forslag:

«Ny § 45 c skal lyde:

§ 45 c *Straffavbrudd*

Kriminalomsorgen kan beslutte at straffen skal avbrytes inntil én måned dersom hensynet til kapasiteten i kriminalomsorgen krever det, og hverken sikkerhetsmessige hensyn eller særskilte hensyn til den domfeltes rehabilitering taler imot. Dersom kapasiteten i kriminalomsorgen krever det, kan beslutningen fornyes med inntil én måned. Det skal ikke besluttes straffavbrudd etter bestemmelsen her dersom den domfelte ikke har egen bolig. *Straffavbrudd mot domfeltes samtykke etter bestemmelsen her, skal gi avkorting i straffen tilsvarende.*

Dersom forholdene tilsier det, skal kriminalomsorgen varsle fornærmede i saken eller dennes etterlatte om beslutning om straffavbrudd etter bestemmelsen her.»

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet og Sosialistisk Venstreparti registrerer at regjeringen åpner noe mer for alminnelige besøk i fengsler, men at innsatte fortsatt skal kunne nektes besøk dersom besøket innebærer en særskilt smitte- eller helsefare, eller dersom sykefravær i fengselet vil gjøre det uforholdsmessig krevende å gjennomføre besøket. Justis- og beredskapsministeren sier i en pressemelding:

«Situasjonen er langt mer oversiktlig nå enn den var i mars. Derfor er det rimelig at kriminalomsorgen nå vurderer konkret i det enkelte tilfellet om det er behov for å nekte innsatte besøk.»

Disse medlemmer mener det er grunnlag for å lage strenge betingelser for fortsatt besøksnekt til innsatte fram til 1. oktober. Disse medlemmer registrerer at regjeringen begrunner besøksrestriksjoner med sykefravær i fengslene. Personalsituasjonen i norske fengsler var allerede før koronaepidemien svært anstrengt på grunn av flerårige kutt i midler til fengslene. Regjeringen varsler nå at innsatte i norske fengsler ytterligere skal få forverret sine soningsforhold, fordi regjeringen heller ikke i denne situasjonen foreslår ekstra res-

surser for å opprettholde forsvarlig bemanning i kriminalomsorgen. Disse medlemmer viser til at besøk av pårørende og venner er en viktig del av innsattes rehabilitering. For de innsatte kan besøksrestriksjoner oppleves som en forverring av soningsforholdene og også en uforståelig beslutning sett i lys av at samfunnet nå gradvis åpner opp. Disse medlemmer viser til at regjeringen overlater til hvert enkelt fengsel «i det enkelte tilfellet om det er behov for å nekte innsatte besøk.» Disse medlemmer frykter at individualisering av besøksstillatelser som det her legges opp til, kan føre til at nekting av besøk kan oppfattes som, og bli brukt som, et disiplinærtiltak.

Disse medlemmer vil foreslå at alle besøksnektelser i tiden fram til 1. oktober skal loggføres så de kan etterprøves, dette for å forhindre at den innsatte utsettes for unødig tilleggsstraff i form av besøksnekt dersom dette ikke er strengt nødvendig på grunn av smittesituasjonen.

På denne bakgrunn fremmer disse medlemmer følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen innføre en ordning hvor alle besøksnektelser fram til 1. oktober skal loggføres med mulighet for etterprøving.»

Komiteens medlemmer fra Høyre, Fremskrittspartiet og Venstre viser til forslag til ny paragraf § 45 c om straffavbrudd. Bestemmelsen tilsvarende innholdet i den midlertidige forskriften § 4 som har gitt kriminalomsorgen hjemmel til å beslutte soningsavbrudd i tilfeller der det er nødvendig av hensyn til kriminalomsorgens kapasitet i en ekstraordinær situasjon. Disse medlemmer viser til at bestemmelsen er ment å kunne anvendes dersom det blir nødvendig å redusere antall innsatte av hensyn til smittevern. Disse medlemmer støtter at adgangen til å beslutte straffavbrudd skal være tidsbegrenset til én måned, og en eventuell forlengelse må være godt begrunnet av hensyn til forutsigbarhet for domfelte.

Disse medlemmer understreker viktigheten av at det ikke besluttes straffavbrudd dersom den domfelte ikke har fast bolig eller lovlig opphold i riket. Det er videre ikke aktuelt å innvilge straffavbrudd dersom sikkerhetsmessige hensyn taler imot det. Disse medlemmer viser til departementets vurderinger knyttet til særlige hensyn som begrunner at straffavbrudd ikke skal besluttes. Disse medlemmer støtter seg til at forhold som at domfelte har tilsagn om jobb eller studieplass fra et bestemt angitt tidspunkt, skal veie tungt i vurderingen av om slike særlige hensyn foreligger. Disse medlemmer understreker at det ikke skal iverksettes soningsavbrudd mot den innsattes ønske med mindre det ikke er helt nødvendig av smittevern- og kapasitetshensyn.

Disse medlemmer mener videre at straffen ikke skal avkortes som følge av at domfelte har måttet utsette soningen. Tidsrommet for straffavbruddet er ikke å regne som en frihetsberøvelse, og skal dette tidsrommet være grunnlag for avkortning av den idømte straff, oppnås ikke den lengden på straffen som domstolene har funnet riktig for den aktuelle kriminelle handling som er begått. Disse medlemmer viser til at det er domstolen som vurderer alvorligheten i det straffbare forhold og dømmer deretter. Disse medlemmer mener det derfor ikke er riktig at lengden på straffen skal avkortes på bakgrunn av at den dømte bare har fått utsatt tidspunktet for frihetsberøvelsen som straffen representerer.

Disse medlemmer viser videre til forholdene i Kriminalomsorgen under utbruddet av covid-19. Disse medlemmer viser til at situasjonen har snudd opp ned på hele det norske samfunnet, og svært mange områder krever ekstra ressurser for å avhjelpe konsekvensene av covid-19. Disse medlemmer synes det er bra at det ble foreslått bevilget 7 mill. kroner ekstra i revidert nasjonalbudsjett til IKT-utstyr som kan kompensere for mangelen på besøk til innsatte og legge til rette for en videosamtaleløsning for å gjennomføre samtaler og kontroller med domfelte som soner på elektronisk kontroll.

Forslag fra mindretall

Forslag fra Arbeiderpartiet og Sosialistisk Venstreparti:

Forslag 1

Stortinget ber regjeringen innføre en ordning hvor alle besøksnektelser fram til 1. oktober skal loggføres med mulighet for etterprøving.

Komiteens tilråding

Komiteens tilråding A fremmes av en samlet komité, med unntak av § 45 c første ledd siste punktum, som fremmes av medlemmene fra Arbeiderpartiet, Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti. Tilråding B fremmes av en samlet komité.

Komiteen har for øvrig ingen merknader, viser til proposisjonen og rår Stortinget til å gjøre følgende

vedtak:

A.

vedtak til midlertidig lov

om endringer i straffegjennomføringsloven (tiltak for å avhjelpe negative konsekvenser av covid-19)

I

I lov 18. mai 2001 nr. 21 om gjennomføring av straff mv. skal nytt midlertidig kapittel 3 A lyde:

Kapittel 3 A Midlertidige regler for å avhjelpe negative konsekvenser av covid-19

§ 45 a Besøk i fengsel

Etter en konkret vurdering kan kriminalomsorgen nekte besøk i fengsel dersom besøket vil innebære en særskilt smitte- eller helsefare, eller det på grunn av sykefravær i fengselet vil bli uforholdsmessig krevende å gjennomføre besøket. Kriminalomsorgen skal legge til rette for at innsatte kan ha kontakt med familie eller andre personer som er vesentlige for den innsattes velferd, ved bruk av fjernkommunikasjon.

Besøk fra advokat og offentlig myndighetsrepresentant, herunder diplomatisk eller konsulær representant, kan bare nektes dersom besøket ikke kan gjennomføres på en helsemessig forsvarlig måte. Ved nektelse av besøk etter dette ledd skal kriminalomsorgen legge til rette for kontakt ved bruk av fjernkommunikasjon. Kriminalomsorgsdirektoratet gir retningslinjer for praktiseringen av besøk fra advokat. Forskrift 12. desember 2005 nr. 1442 om salær fra det offentlige til advokater m.fl. etter faste satser (stykkprissatser) § 9 fjerde ledd om godtgjøring til forsvarers bistand i fengselsbesøk vil gjelde for fjernkommunikasjonen mellom advokat og klient.

Innsattes tilgang til helsetjenester kan ikke begrenses på grunnlag av denne bestemmelsen.

§ 45 b Elektroniske kontrolltiltak som vilkår ved prøveløslatelse fra fengselsstraff

Dersom det fremstår som nødvendig for en sikkerhetsmessig forsvarlig prøveløslatelse, kan kriminalomsorgen fastsette at den som prøveløslates fra fengselsstraff skal være underlagt elektroniske kontrolltiltak. Straffegjennomføringsloven §§ 43 og 44 gjelder tilsvarende. Prøveløslatelse med elektroniske kontrolltiltak er bare aktuelt dersom domfelte godtar de krav og vilkår som kriminalomsorgen fastsetter for prøveløslatelsen, og domfelte har en bolig som er egnet for kontrolltiltak. For kontrolltiltak i domfeltes bolig er det også en forutsetning at alle samboende over 18 år samtykker til kontrolltiltakene. Kriminalomsorgsdirektoratet gir nærmere retningslinjer for prøveløslatelse etter bestemmelsen her.

§ 45 c Straffavbrudd

Kriminalomsorgen kan beslutte at straffen skal avbrytes inntil én måned dersom hensynet til kapasiteten i kriminalomsorgen krever det, og hverken sikkerhetsmessige hensyn eller særskilte hensyn til den domfeltes rehabilitering taler imot. Dersom kapasiteten i kriminalomsorgen krever det, kan beslutningen fornyes med

inntil én måned. Det skal ikke besluttes straffavbrudd etter bestemmelsen her dersom den domfelte ikke har egen bolig. Straffavbrudd mot domfeltes samtykke etter bestemmelsen her, skal gi avkorting i straffen tilsvarende.

Dersom forholdene tilsier det, skal kriminalomsorgen varsle fornærmede i saken eller dennes etterlatte om beslutning om straffavbrudd etter bestemmelsen her.

II

Loven trer i kraft straks, og oppheves 1. november 2020.

B.

I

Stortinget ber regjeringen legge til rette for at det så langt som mulig ikke skal iverksettes soningsav-

brudd mot den innsattes ønske. Andre tiltak skal alltid vurderes før soningsavbrudd iverksettes.

II

Stortinget ber regjeringen legge til rette for at innsatte som er i et etablert behandlingsforløp med oppstart av behandling innen to måneder, ikke skal vurderes for prøveløslatelse.

III

Stortinget ber regjeringen gjennomgå samtlige av de nedlagte fengslene og vurdere gjenåpning av disse for å kunne avvikle den stadig økende soningskøen.

IV

Stortinget ber regjeringen legge til rette for at vilkår om fotlenke kun skal være aktuelt dersom prøveløslatelse ellers ville ha blitt nektet.

Oslo, i justiskomiteen, den 18. mai 2020

Lene Vågslid

leder

Peter Frølich

ordfører

